

ความตกลงพันธมิตรทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)

➤ ความเป็นมา

ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค หรือ RCEP เป็นการพัฒนามาจากแนวคิด ASEAN+3/ASEAN+6 เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของ AEC Blueprint ที่อาเซียนต้องการรักษาบทบาทในการเป็นศูนย์กลางขับเคลื่อนการรวมกลุ่มเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้นในภูมิภาค เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2555 ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ผู้นำอาเซียนและประเทศคู่เจรจา 6 ประเทศ (ได้แก่ ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น อินเดีย เกาหลีใต้ และ นิวซีแลนด์) ได้ออกปฏิญญาร่วมว่าด้วยการประกาศการเริ่มเจรจาจัดทำความตกลง RCEP (Joint Declaration on the Launch of Negotiations for the Regional Comprehensive Economic Partnership) เพื่อประกาศให้มีการเริ่มเจรจาอย่างเป็นทางการในปี 2556 และตั้งเป้าหมายให้เจรจาแล้วเสร็จภายในปี 2558

➤ หลักการทั่วไป

ความตกลง RCEP จะเป็นความตกลงแบบองค์รวม (Comprehensive Agreement) ที่มีมาตรฐานสูง ประกอบไปด้วยการเปิดเสรีทั้งเชิงลึกและเชิงกว้างกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาค โดยจะครอบคลุมประเด็นทางการค้าที่กว้างขึ้น และตั้งเป้าหมายที่จะลดภาษีระหว่างกันให้ได้มากที่สุด รวมถึงการลดอุปสรรคทางการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน และจะเปิดกว้างในประเด็นใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน อาทิ เรื่องนโยบายการแข่งขัน และทรัพย์สินทางปัญญา เข้าไปในความตกลงด้วย

[ลำดับความสำคัญของประเทศคู่ค้าของไทยใน RCEP \(ปี 2557\) \(หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ\)](#)

[เปรียบเทียบข้อมูลเศรษฐกิจของสมาชิก RCEP](#)

➤ ประโยชน์จากความตกลง RCEP

ความตกลง RCEP เป็นการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียน 10 ประเทศ กับประเทศคู่เจรจาของอาเซียน 6 ประเทศ รวม 16 ประเทศที่มี GDP รวมกันกว่า 21.2 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 28 ของโลก มีประชากรกว่า 3.4 พันล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 50 ของประชากรโลก และมีมูลค่าการค้ารวมกันสูงถึง 10.7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 29 ของการค้าโลก

ในปี 2557 ไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศสมาชิก RCEP จำนวน 1.27 แสนล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 56 ของการส่งออกทั้งหมดของไทย ขณะเดียวกันมีมูลค่าการนำเข้าจากประเทศสมาชิก RCEP จำนวน 1.33 แสนล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 58 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของไทย ในด้านการลงทุน มีเงินลงทุนโดยตรงจากประเทศสมาชิก RCEP ทั้ง 15 ประเทศเข้ามาในไทย จำนวน 2.8 แสนล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 70 ของเงินลงทุนจากต่างชาติทั้งหมด จะเห็นได้ว่าการค้าและการลงทุนของไทยกว่าครึ่งต้องพึ่งพาทลาดขนาดใหญ่ของ RCEP

ไทยจะได้รับประโยชน์จากความตกลง RCEP ในเรื่อง

1. ตลาดที่ใหญ่ขึ้น RCEP ประกอบด้วยประเทศสมาชิกยักษ์ใหญ่ 2 ประเทศ ได้แก่ จีน และอินเดีย เพียงแค่ 2 ประเทศนี้ก็มีความรวมกันมากกว่า 2 พันล้านคน ซึ่งจะช่วยสร้างโอกาสในการส่งออกสินค้า บริการ และการลงทุนของไทยมากขึ้น

2. จะส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายการผลิตของภูมิภาค ผู้ประกอบการไทยสามารถสรรหาแหล่งวัตถุดิบที่มีความหลากหลายทั้งเชิงคุณภาพและราคามากขึ้น จากเดิมที่สรรหาวัตถุดิบเพียง 10 ประเทศในอาเซียน ขยายเป็น 16 ประเทศ ทำให้ไทยเข้าไปอยู่ในเครือข่ายภาคการผลิตและการกระจายสินค้าของภูมิภาค (Production and Distribution Network)

3. RCEP จะช่วยลดความซ้ำซ้อนเรื่องกฎถิ่นกำเนิดสินค้า และประสานกฎระเบียบ/มาตรการทางการค้า ส่งผลให้มีการยอมรับกฎเกณฑ์ด้านมาตรฐานต่างๆ ระหว่างกันมากขึ้นทำให้การค้าการลงทุนในภูมิภาครวมถึงไทยมีการขยายตัวขึ้น

➤ กลไกการเจรจา

รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้เห็นชอบการจัดตั้งคณะกรรมการเจรจาการค้า RCEP หรือ “RCEP Trade Negotiating Committee” (RCEP-TNC) เพื่อเป็นกลไกหลักในการเจรจาความตกลงฯ

ต่อมา คณะกรรมการเจรจาการค้า RCEP ได้จัดตั้งคณะทำงานและคณะทำงานย่อยรวมทั้งสิ้น 11 คณะ ประกอบด้วยคณะทำงานด้านต่างๆ 7 คณะ และคณะทำงานย่อยซึ่งอยู่ภายใต้คณะทำงานด้านการค้าสินค้า 4 คณะ ได้แก่

1. คณะทำงานด้านการค้าสินค้า
2. คณะทำงานด้านการค้าบริการ
3. คณะทำงานด้านการลงทุน
4. คณะทำงานด้านการแข่งขัน
5. คณะทำงานด้านทรัพย์สินทางปัญญา
6. คณะทำงานด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
7. คณะทำงานด้านกฎหมาย
8. คณะทำงานย่อยด้านกฎถิ่นกำเนิดสินค้า
9. คณะทำงานย่อยด้านพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า
10. คณะทำงานย่อยด้านมาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า
11. คณะทำงานย่อยด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

➤ ลำดับเหตุการณ์สำคัญ

2547-2551

อาเซียนและประเทศคู่เจรจาเริ่มแนวคิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจอาเซียน+3 (จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น) และอาเซียน+6 (จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์)

2552-2553

ตั้งคณะทำงานร่วม 16 ประเทศ เพื่อศึกษาประเด็นด้านเทคนิคภายใต้ความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับประเทศภาคี คือ ด้านกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า พิธีการศุลกากร พิภตศุลกากร และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

พ.ย. 2554	ผู้นำอาเซียนได้รับรองเอกสารกรอบอาเซียนสำหรับความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (ASEAN Framework for Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) เพื่อแสดงเจตนารมณ์ของอาเซียนที่จะจัดทำความตกลง RCEP โดยมีอาเซียนเป็นศูนย์กลาง (ASEAN Centrality) ในการขับเคลื่อนการรวมกลุ่มของภูมิภาค
ส.ค. 2555	รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนและประเทศ+6 รับรองเอกสารว่าด้วยหลักการทั่วไปและวัตถุประสงค์ของการเจรจา RCEP (Guiding Principles and Objectives for Negotiating the Regional Comprehensive Economic Partnership)
พ.ย. 2555	ผู้นำอาเซียนและประเทศ+6 ได้ออกแถลงการณ์ร่วม (Joint Declaration on the Launch of Negotiations for the Regional Comprehensive Economic Partnership) ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ว่าด้วยการประกาศให้เริ่มการเจรจา RCEP ในปี 2556 และแล้วเสร็จในปี 2015
9-13 พ.ค. 2556	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 1 ณ กรุงบันดาร์เสรีเบกาวัน ประเทศบรูไน
19 ส.ค. 2556	การประชุม RCEP Ministerial Meeting ครั้งที่ 1 ณ กรุงบันดาร์เสรีเบกาวัน ประเทศบรูไน
23-27 ก.ย. 2556	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 2 ณ เมืองบริสเบน ประเทศออสเตรเลีย
20-24 ม.ค. 2557	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 3 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย
31 มี.ค.-4 เม.ย. 2557	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 4 ณ เมืองหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน
21-27 มิ.ย. 2557	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 5 ณ ประเทศสิงคโปร์
27 ส.ค. 2557	การประชุม RCEP Ministerial Meeting ครั้งที่ 2 ณ กรุงเนปิดอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
27-28 ต.ค. 2557	การประชุม Intersessional meeting ในระดับ TNC ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย
1-5 ธ.ค. 2557	มีการประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 6 ณ เมือง Greater Noida ประเทศอินเดีย

ปี 2558

4-13 ก.พ. 2558	ไทยเป็นเจ้าภาพการประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 7 ณ กรุงเทพฯ
1 - 2 เม.ย. 2558	จะมีการประชุม Intersessional meeting ในระดับ TNC ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย
8-13 มิ.ย. 2558	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 8 ณ เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น
13 ก.ค. 2558	การประชุม RCEP Ministerial Meeting ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย
1-7 ส.ค. 2558	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 9 ณ กรุงเนปิดอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
24 ส.ค. 2558	การประชุม RCEP Ministerial Meeting ครั้งที่ 3 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย
12-16 ต.ค. 2558	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 10 ณ เมืองปูซาน สาธารณรัฐเกาหลี
21-22 พ.ย. 2558	การประชุม RCEP Summit ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

ปี 2559

13-19 ก.พ. 2559	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 11 ณ กรุงบันดาเสรีเบกาวัน ประเทศบรูไน
23-29 เม.ย 2559	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 12 ณ เมืองเพิร์ท ประเทศออสเตรเลีย
12-18 มิ.ย. 2559	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 13 ณ เมืองโอ๊คแลนด์ ประเทศนิวซีแลนด์
5 ส.ค. 2559	การประชุม RCEP Ministerial Meeting ครั้งที่ 4 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
14-19 ส.ค. 2559	การประชุม RCEP ครั้งที่ 14 ณ นครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
11-21 ต.ค. 2559	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 15 ณ นครเทียนจิน สาธารณรัฐประชาชนจีน
4 พ.ย 2559	การประชุม RCEP สมัยพิเศษ ครั้งที่ 2 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์
7 ธ.ค 2559	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 16 ณ เมืองตังเกี๋ย ประเทศอินโดนีเซีย

ปี 2560

24 ก.พ – 3 มี.ค. 2560	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 17 ณ กรุงโตเกียวและเมืองโกเบ ประเทศญี่ปุ่น
6-12 พ.ค. 2560	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 18 ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
21-22 พ.ค. 2560	การประชุม RCEP สมัยพิเศษ ครั้งที่ 3 ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
23-28 ก.ค. 2560	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 19 ณ เมืองไฮเดอราบัด สาธารณรัฐอินเดีย
23-28 ต.ค. 2560	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 20 ณ สาธารณรัฐเกาหลี

ปี 2561

2-9 กุมภาพันธ์ 2561	การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 21 ณ เมืองยอกยาคาร์ตา ประเทศอินโดนีเซีย
3 มีนาคม 2561	การประชุม RCEP สมัยพิเศษ ครั้งที่ 4 ณ ประเทศสิงคโปร์

➤ ความคืบหน้าล่าสุด

การประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้าภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership-Trade Negotiating Committee: RCEP-TNC) มีมาแล้วทั้งสิ้น 21 ครั้ง โดยในการประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 21 ประเทศอินโดนีเซียเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฯ ระหว่างวันที่ 2-9 กุมภาพันธ์ 2561

การประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ 21 เน้นการเจรจาในประเด็นหลัก ได้แก่ การค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน โดยอาเซียนจะเสริมการหารือแบบทวิภาคีกับประเทศคู่เจรจา เพิ่มจากการเจรจา TNC ตามปกติ เพื่อให้การเจรจามีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีความตั้งใจที่จะผลักดันให้ประเทศคู่เจรจายอมรับข้อเสนอรูปแบบการเปิดตลาดสินค้าของอาเซียน คือ ยกเลิกอัตราศุลกากรร้อยละ 92 ของรายการทั้งหมด และมูลค่านำเข้าภายในเวลา 15 ปี บนพื้นฐานของการยกเลิกภาษีสินค้าเดียวกันให้แก่ทุกประเทศอย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงข้อเสนอรูปแบบการเปิดตลาดในสินค้าส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 8 ซึ่งเป็นข้อเสนอใหม่เพิ่มเติมของอาเซียน เพื่อผลักดันให้การเจรจาครอบคลุมสินค้าทั้งหมด ซึ่งหวังว่าประเทศคู่เจรจายอมรับข้อเสนอเชิงบวกและปรับปรุงข้อเสนอการเปิด

ตลาดให้ดีขึ้นกว่าเดิม ในรอบนี้จะมีการเจรจาเรื่องกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าด้วย ซึ่งจะช่วยปรับประสานอัตรา
ภาษีศุลกากรและกฎกติกาให้สอดคล้องกัน ทำให้เข้าสู่ตลาดขนาดใหญ่ได้ง่ายและสะดวกมากขึ้น
การประชุมคณะกรรมการเจรจา RCEP ในครั้งถัดไป จะเป็นการประชุมครั้งที่ 22 ในช่วง
วันที่ 28 เมษายน 2561

ที่มา:

1. กรมเจรจาการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
2. <https://lawforasean.com>

ปรับปรุงวันที่ 18 เมษายน 2561